

NORD-ODAL KOMMUNE

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
062/15	Formannskapet	13.10.2015

Saksbehandler : Roar Jonsrud Dir.tlf.: 62 97 81 60

Saksmappenr : 15/617 - 25

Arkiv: FE-141, TI-
&18

DISPENSASJON FRA KOMMUNEPLANENS AREALDEL FOR ETABLERING AV VINDKRAFTANLEGG PÅ SONGKJØLEN OG ENGERFJELLET

Rådmannens innstilling:

Formannskapet vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til bygging av vindkraftanlegg på Songkjølen og Engerfjellet.

Begrunnelsen for vedtaket er at planens bakenforliggende hensyn blir vesentlig tilsidesatt. Dispensasjon kan derfor ikke gis.

Behandling i Formannskapet - 13.10.2015:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

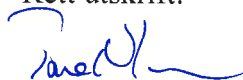
Vedtak:

Formannskapet vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til bygging av vindkraftanlegg på Songkjølen og Engerfjellet.

Begrunnelsen for vedtaket er at planens bakenforliggende hensyn blir vesentlig tilsidesatt. Dispensasjon kan derfor ikke gis.

Sagstua, 16. oktober 2015

Retts utskrift:

Tone Nilsen
saksbehandler

NORD-ODAL KOMMUNE

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
062/15	Formannskapet	13.10.2015

Saksbehandler : Roar Jonsrud Dir.tlf.: 62 97 81 60

Saksmappenr : 15/617 - 25

Arkiv: FE-141, TI-
&18

DISPENSASJON FRA KOMMUNEPLANENS AREALDEL FOR ETABLERING AV VINDKRAFTANLEGG PÅ SONGKJØLEN OG ENGERFJELLET

Rådmannens innstilling:

Formannskapet vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til bygging av vindkraftanlegg på Songkjølen og Engerfjellet.

Begrunnelsen for vedtaket er at planens bakenforliggende hensyn blir vesentlig tilsidesatt. Dispensasjon kan derfor ikke gis.

Saksopplysninger:

I brev datert 30.06.2015, søker E.ON Wind Norway om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av vindkraftanlegg på Songkjølen og Engerfjellet (Vindkraftanlegg inkl. turbiner, fundamenter, adkomstveger, kabler, transformatoranlegg, servicebygg og øvrig elektrisk og annen infrastruktur tilknyttet vindkraftverket). Områdene som søkes utbygd fremkommer av vedlagte situasjonskart.

Omsøkte tiltak ligger i områder som i kommuneplanens arealdel er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde med særskilt retningslinjer for skogbruk, friluftsliv, naturvern og biologisk mangfold interesser (LNF-N områder). I disse områdene er det ikke tillatt med tiltak som tar sikte på annen bruk enn: landbruk, annen stedbunden næring eller allmenne friluftsmål. Omsøkte tiltak er i strid med arealdelen og det er derfor søkt om dispensasjon for gjennomføring av tiltaket.

E.ON har i sin søknad fremsatt følgende begrunnelse for dispensasjonen:

” E.ON konsernet er et av verdens største, børsnoterte energiselskaper og har besluttet å vesentlig senke sine utslipp av klimagasser til 2030. Dette medfører blant annet at selskapet vil investere tungt innen vindkraft, og selskapet vil derfor bygge vindkraftverk i Norge hvor forholdene ligger godt til rette. Et vindkraftverk på Songkjølen/Engerfjellet i Nord-Odal kommune er en del av selskapets planlagte satsing på bygging av ny fornybar kraftproduksjon i Norge. Teknologiutviklingen av vindturbiner har vært meget stor de siste tjue år. Dette har medført at også skogklede lokaliteter i innlandet, slik som Songkjølen og Engerfjellet, er egnet for vindkraftverk.

Vindkraftverk har positive konsekvenser for miljø ved at de produserer ren, fornybar kraft. Allerede etter få måneders drift har et vindkraftverk produsert mer kraft enn det som ble brukt til å bygge det. I nesten hele levetiden på 20-25 år vil derfor et vindkraftverk være en positiv bidragsyter til å øke andelen av fornybar kraft i det totale energiforbruket. Vindkraftverket på Songkjølen/Engerfjellet vil være et stort kraftverk som vil gi et betydelig bidrag til å løse Norges forpliktelser gjennom EUs fornybardirektiv og samarbeidsavtalen med Sverige om innføring av elsertifikater for å fremme bygging av ny fornybar kraft. Et stort kraftverk som er plassert nær et stort forbrugssted som Oslo-området er positivt. Vindkraftverket vil også ha positiv virkning økonomisk for kommunen, lokalsamfunnet og grunneierne. Anlegget kan gi arbeidsplasser i kommunen og regionen, og vil gi økte skatteinntekter til kommunen. Utbyggingsprosjektet vil gi oppdragsmuligheter for lokalt/regionalt næringsliv.

Vindkraftverket fikk i januar 2014 konsesjon fra NVE i medhold av energiloven etter at en samlet vurdering konkluderte med at fordelene med prosjektet er større enn ulempene. Konsesjonsbrevet er lagt ved denne søknaden som Vedlegg D. Vindkraftverket har fått konsesjon på totalt inntil 155 MW og er konsekvensutredet med 32 vindturbiner på Songkjølen og 15 på Engerfjellet. Endelig plassering og antall turbiner vil bestemmes når turbinmodellen er valgt. Dette vil skje etter at endelig konsesjon er gitt, men dagens teknologi tilsier turbiner med installert effekt på 3 – 4 MW og total høyde til øvre vingespiss på ca. 175 m.

Vindkraftverket og dets virkninger er for øvrig grundig beskrevet i konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen som kan lastes ned fra NVEs nettsider:

<http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Konsesjonssaker/Vindkraft/?soknad=2237&type =56>

Det søkes om dispensasjon med henvisning til Lovkommentar til plandelen av ny plan- og bygningslov, datert 1. juli 2009 – vilkår for å gi dispensasjon, samt punkt 6.19 i Ot.prp. nr. 32. Lovkommentarer sier følgende: «Når det gjelder tiltak som konsesjonsbehandles etter energiloven (...) legges det til grunn at sektormyndighetens syn avklares og tas stilling til gjennom konsesjonsbehandlingen (...). Vilkårene for å gi dispensasjon vil alltid være til stede når det foreligger en endelig konsesjon etter disse lovene».

Kommunen kan gi dispensasjon med forbehold om at vindkraftverkene får endelig konsesjon hos OED.

Vindkraftverkene vil være et betydelig bidrag til å løse Norges forpliktelser gjennom EUs fornybardirektiv og også til å oppnå målene som er satt i forbindelse med samarbeidsavtalen med Sverige om innføring av elsertifikater for å fremme bygging av ny fornybar kraft. E.ON mener at disse statlige mål må tillegges betydelig vekt i behandlingen av dispensasjonssøknaden.”

Det søkes om midlertidig dispensasjon fra arealdelen i henhold til plan- og bygningslovens § 19-3 for perioden vindkraftverkene har konsesjon og eventuell forlengelse av konsesjonen. Av anleggskonsesjonen fra NVE datert 30.01.2014 fremgår at varigheten strekker seg til 25 år fra det tidspunkt anlegget settes i drift, dog ikke utover 31.12.2045.

Vindkraftverket og konsekvenser er beskrevet i konsekvensutredningen, kommunens høringsuttalelse og NVE's vurdering av konsesjonen:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201201816/657834>

http://innsyn.e-kommune.no/innsyn_nordodal/wfdocument.ashx?journalpostid=2013008565&dokid=110327&versjon=7&variant=A&

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201201816/828427>

Merknader til nabovarsel

Naboer og gjenboere i Nord-Odal, Sør-Odal, Nes og Eidsvoll er varslet om tiltaket. Det er tatt utgangspunkt i varsling som strekker seg 1 km ut fra planområdene. I de tilfeller hvor grensen skjærer gjennom hytteområder, så er hele hyttefeltet varslet. Søknaden er videre annonsert i avisene Raumnes, Glåmdalen, Eidsvoll Ullensaker Blad og Romerike Blad, samt lagt ut på kommunenes hjemmesider. Rådmannen vurderer etter dette saken til å være tilstrekkelig varslet.

Det er innkommet 17 innspill til nabovarselet. Merknadene er samlet i innkommet søknad og kommentert av søker.

Det er videre i brev til Nord-Odal kommune mottatt 19.06.2015 kommet en oppfordring fra La skogen leve og hytteeiere ved Bjerten, Murua og Otten (følger vedlagt).

De innkomne merknader er negative til at dispensasjon gis.

Endring av planområdet

I brev datert 21.08.2015 har E.ON sendt inn en revisjon av planområdet for Engerfjellet. Område er innskrenket for å øke avstanden til Bjerten hyttefelt. E.ON ønsker at det reviderte planområdet legges til grunn i dispensasjonssaken.

I og med at området er innskrenket vurderer rådmannen at behovet for ny nabovarsling ikke er til stede.

Saksvurdering

Plan- og bygningslovens krav for å kunne gi dispensasjon fremkommer av plan- og bygningslovens § 19-2 andre og fjerde ledd:

”Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.”

Det er gjennom § 19-2 andre ledd angitt to kumulative vilkår for å gi dispensasjon. Dette innebærer at dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt, kan ikke dispensasjon gis. Dersom svaret på første vilkår er at planen ikke blir vesentlig tilsidesatt, skal det foretas en vurdering etter vilkår nummer to: At fordelene må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Det omsøkte tiltak ligger i et område som i arealdelen av kommuneplanen er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde. I slike områder vil hensynet til landbruk, friluftsliv (allmennhetens frie ferdsel), naturvern (naturmangfold) og kulturlandskap/kulturmiljø være viktige hensyn bak arealbrukskategorien.

I arealdelen av kommuneplanen fremgår videre følgende retningslinje for LNF-N områder:

”LNF N områder er LNF-områder som er relativt uberørte og sammenhengende skog- og utmarksarealer. Disse arealene er særs viktig med tanke på skogbruk, biologisk mangfold, friluftsliv og naturvern. Det er ikke ønskelig å etablere bebyggelse av noen art innenfor disse områdene. Det er også ønskelig å begrense antall skogsbilveger og andre tekniske inngrep i disse områdene. LNF-restriksjonen skal på denne bakgrunn generelt håndheves strengt.”

Det er i rådmannens vurdering tatt utgangspunkt i konsekvensutredningen, kommunens høringsuttalelse og NVE's vurdering av konsesjonen.

I dispensasjonsvurderingen etter plan- og bygningslovens § 19-2, kan det ikke legges til grunn den verdiøkning som følger av at grunneiere får inntjening gjennom leieavtaler med utbygger. En utbygging av hvilket som helst slag vil som oftest medføre større inntekter til grunneier enn det som følger av tradisjonell landbruksvirksomhet. Dette ligger imidlertid utenfor landbruksbegrepet og kan ikke veies positivt i dispensasjonsvurderingen. Det er hensynet til landbruket i tradisjonell forstand som kan vektlegges i saken.

Det er i konsekvensvurderingen og NVE's vurdering lagt til grunn at konsekvensgraden for landbruk vil være ubetydelig/liten negativ. Dette baserer seg i hovedsak på at tiltaket er

lokalisert i områder med lave skogverdier og at nye veier vil gi mulighet for uttak av tømmer. Nye veier åpner således for en mer kostnadseffektiv drift av arealene. Tiltaket berører imidlertid store arealer i landbrukssammenheng, i et relativt uberørt og sammenhengende skogområde. En fragmentering av skogbruksarealene som en slik utbygging innebærer vil i vesentlig grad stride mot intensjonen om å verne om landbruket.

Naturmangfold er i utredningen delt opp i naturtyper og vegetasjon, samt fugl og andre dyrearter. Utredningen konkluderer med at samtlige tema vil bli negativt berørt i større og mindre grad. Vern om naturmangfoldet er et viktig hensyn i LNF-kategorien og disse områdene er av de viktigere LNF-områdene i kommunen med tanke på sammenhengende naturområder. En utbygging av en slik art og størrelse vil naturlig få negative konsekvenser for hensynet til naturmangfold, og sett ut nullalternativet, så vil en slik påvirkning være betydelig.

I konsekvensutredningen og NVE's vurdering lagt til grunn at utbyggingen vil få negative konsekvenser for friluftsliv og ferdsel. Av oppsummeringen av konsekvensutredningen vil konsekvensen være middels negativ for Engerfjellet og stor-middels for Songkjølen. NVE har også lagt de negative virkningene til grunn i sin vurdering av konsesjonen. I arealdelen er disse områdene søkt ivarettatt som store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder. Områdene har relativt lite infrastruktur og tilrettelegging og ivaretar således en viktig kvalitet i friluftslivssammenheng. En utbygging som omsøkt er et betydelig inngrep og vil endre områdenes karakter betraktelig. Forutsetningene for utøvelse av friluftsliv vil bli vesentlig endret, i en retning som fraviker vesentlig fra intensjonen i arealdelen. Dette taler i vesentlig grad mot at dispensasjon gis.

I konsekvensvurderingen er det lagt til grunn at kulturminner og kulturmiljø vil bli påvirket i middels- liten negativ grad for Engerfjellet og middels negativ grad for Songkjølen. I NVE's oppsummering er det lagt til grunn at vindkraftverket vil medføre visuelle virkninger og støy for enkelte kulturminner- og miljøer i og rundt planområdene. Intensjonen som ligger i LNF-formålet om å ivareta kulturminner og kulturmiljø vil således bli tilsidesatt.

Konsekvensene for landskapet vurderes som stor negativ i konsekvensutredningen. NVE vurderer at landskapet karakter vil bli endret i et relativt stort område og vindkraftverket kan oppfattes som et stort inngrep som vil påvirke landskapsopplevelsen i og rundt planområdet. Intensjonen som ligger i planformålet er å ivareta landskapet og det helhetlige landskapsuttrykket. Et vindkraftverk vil innebære en endring som klart strider i mot de intensjonene som ligger i formålet. Hensynet til landskapet taler således mot at dispensasjon gis.

Rådmannens konklusjon er at hvert enkelt hensyn i planformålet blir vesentlig tilsidesatt ved omsøkte tiltak. Samlet innebærer dette at bestemmelsen det søkes om dispensasjon fra blir vesentlig tilsidesatt. Kravet i plan- og bygningslovens § 19-2 andre ledd, første punktum er med dette ikke oppfylt.

Det er ikke angitt grunner i søknaden som berører forholdet til arealdelen. Grunnene som er angitt knyttets til vilkår nummer to. I og med at planens bakenforliggende hensyn blir vesentlig tilsidesatt, så kan ikke rådmannen se at det er nødvendig å gå inn på disse momentene.

Det må imidlertid knyttes en vurdering til henvisningen i søknaden:

”Det søkes om dispensasjon med henvisning til Lovkommentar til plandelen av ny plan- og bygningslov, datert 1. juli 2009 – vilkår for å gi dispensasjon, samt punkt 6.19 i Ot.prp. nr. 32. Lovkommentarer sier følgende: «Når det gjelder tiltak som konsesjonsbehandles etter energiloven (...) legges det til grunn at sektormyndighetens syn avklares og tas stilling til gjennom konsesjonsbehandlingen (...). Vilkårene for å gi dispensasjon vil alltid være til stede når det foreligger en endelig konsesjon etter disse lovene». ”

I plan- og bygningslovens § 19-2, fjerde ledd fremkommer det at det i dispensasjonsvurderingen skal legges særlig vekt på statlige og regionale rammer og mål. Gjennom konsesjonsbehandlingen har statlige myndigheter funnet at fordelene med tiltaket er større enn ulempe. Konsesjon til bygging av vindkraft på Songkjølen og Engerfjellet er gitt, og sektormyndighetens syn er avklart. I følge søkers tolkning av lovforarbeidene skal således vilkårene for å gi dispensasjon fra arealdelen være tilstede.

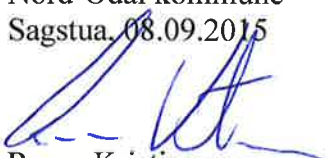
Det fremkommer imidlertid ikke av plan- og bygningslovens § 19-2 at lovens oppstilte vilkår kan tilsidesettes for denne type tiltak. Så langt det ikke er gitt et slik unntak i loven, så må kommunen som beslutningsmyndighet vurdere dispensasjonsspørsmålet etter lovens angitte vilkår. Dette innebærer at de hensyn som planen skal ivareta ikke kan bli vesentlig tilsidesatt dersom det skal kunne gis dispensasjon. At det foreligger statlige og regionale mål som taler for at dispensasjon kan gis, endrer ikke på det forhold at bestemmelsen det er søkt dispensasjon i fra blir vesentlig tilsidesatt.

På denne bakgrunn så kan ikke rådmannen se at ordlyden i forarbeidene får anvendelse i omsøkte sak. Saken ville dog stilt seg annerledes dersom første vilkår var oppfylt og det skulle foretas vurdering av fordeler og ulemper. Statlige og regionale rammer og mål som taler for at dispensasjon gis, ville da følgelig blitt vektlagt.

De innkomne merknader fra naboer og gjenboere er negative til at dispensasjon gis. Dette sammenfaller med rådmannens konklusjon. Rådmannen ser derfor ingen grunn til å gå nærmere inn på de enkelte merknader.

Rådmannen innstiller med dette på at søknad om dispensasjon avslås.

Nord-Odal kommune
Sagstua, 08.09.2015

Runar Kristiansen
rådmann

Ellisiv Hovig
leder eiendom og samfunn

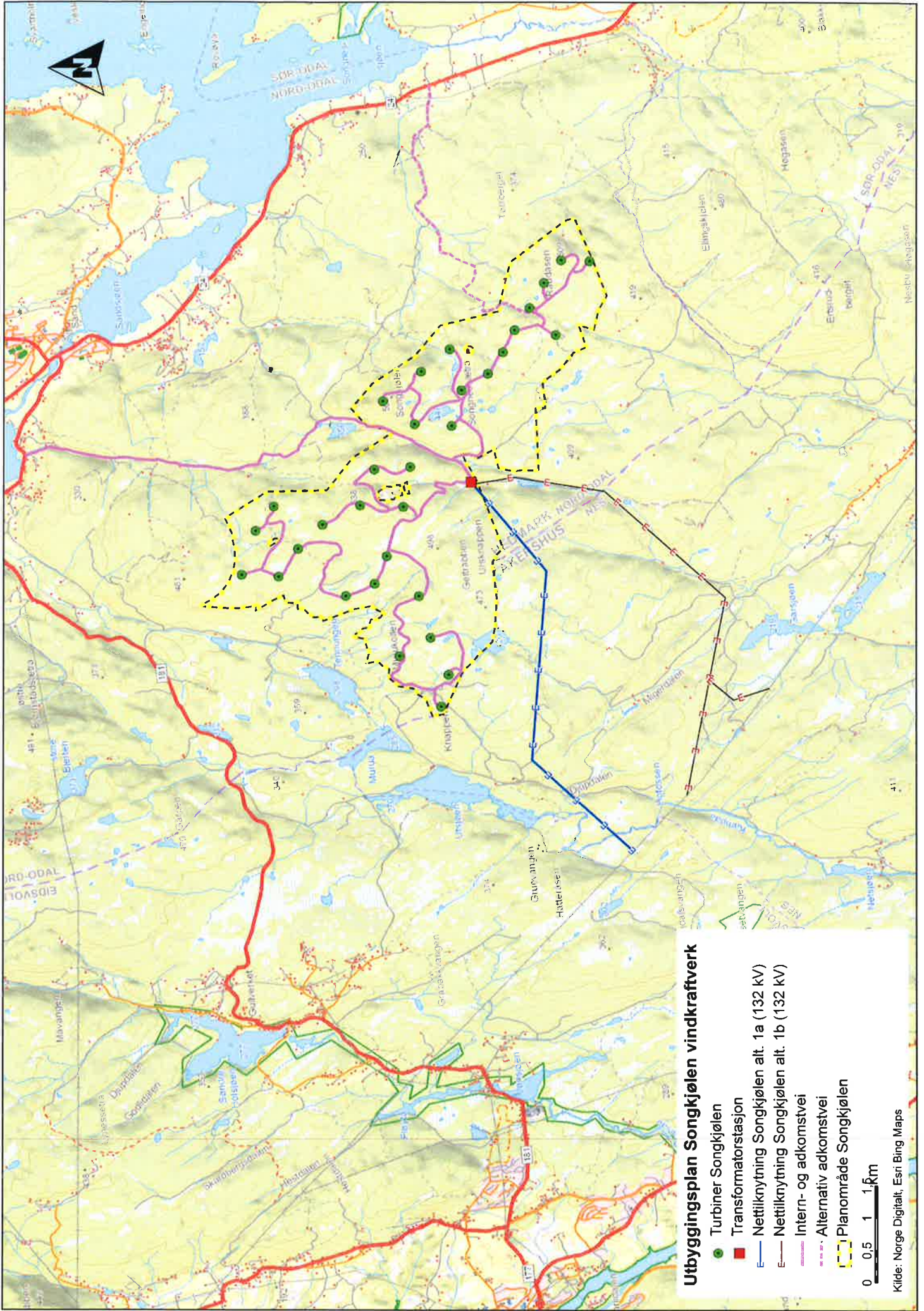
Saksdokumenter:

I	Vedr. søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	Sweco Norge AS	26.03.2015
U	Nabovarsling dispensasjon Songkjølen og Engerfjellet	Sweco	17.04.2015
I	Kunngjøring - Søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	Sweco Norge AS	02.06.2015
I	Søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	E.ON Wind Norway	02.06.2015
I	Nabovarsel om søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	E.ON Wind Norway	02.06.2015

I	Oppfordring til Nord-Odal kommune - Kopi av debattinnlegg	Ellen Røhne Amundsen	12.06.2015
I	Innspill til nabovarsel - søknad om disp. Songkjølen og Engerfjellet	Ellen Røhne Amundsen	15.06.2015
I	Kopi av brev - Innspill til nabovarsel - søknad om disp. Songkjølen og Engerfjellet	Håvard Gundersen	15.06.2015
I	Kopi av brev - Innspill til nabovarsel - søknad om disp. Songkjølen og Engerfjellet	Kristin Hoelstad, Jon Hoelstad Dæhli, Mari Aschim Dag Dæhli	15.06.2015
I	Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk - Dispensasjon fra gjeldende arealplan i prosjektområdet	Rune Flickerud	16.06.2015
I	Innspill på E.ONs dispensasjonssøknad i Songkjølen og Engerfjellet	Svein Arne Arnesen	16.06.2015
I	Vedr. nabovarsel om søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan, Nord-Odal kommune	Stine Marie Dæhli og Henriette Dæhli Stig Dæhli	16.06.2015
I	Tilbakemelding på nabovarsel - EON	Anne-Lene Snekkerlien og Jan Ivar Sundet	16.06.2015
I	Vindkraft Sognkjølen og Engerfjellet	Arne Hansteen	16.06.2015
I	Vedr. Nabovarsel om søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan - Deres brev av 02.06.15 - Kopi av brev	Marit Holtet	16.06.2015
I	E.ON - Søknad om dispensasjon for gjeldende arealplan - Kopi av brev	Kirsti og Arne Thorstensen	17.06.2015
I	Dispensasjon fra gjeldende arealplan for Sognkjølen og Engerfjellet - Kopi av brev	Lillian og Tor Arne Voll	17.06.2015
I	Vedrørende nabovarsel om søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan - Kopi av brev	Inger Berit og Frank Tjølsen	17.06.2015
I	Nabovarsel om søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan - Kopi av brev	Wenche og Ivar Almroth	17.06.2015
I	Nabovarsel i forbindelse med vindkraftutbygging på Engerfjellet	Lars Jostein Halseth	17.06.2015
I	Dispensasjon fra arealplanen	Galterud Skog v/Henrik Tronbøl	17.06.2015
I	Innspill i forbindelse med søknaden om dispensasjon fra gjeldende arealplan - Kopi av brev	Sverre Haugård	17.06.2015
I	Vedrørende nabovarsel - Søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan i Nord-Odal kommune	Dag Sogndalen	17.06.2015
I	Søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	Sweco Norge AS	01.07.2015
I	Vedr. søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan	Sweco Norge AS	21.08.2015

Vedlegg:

146640	Dispensasjonssøknad EON.pdf
146641	Vedlegg B - Innspill og svar.pdf
146643	Vedlegg D - Konesjonsbrev fra NVE.pdf
148497	Planområde Songkjølen
145657	Oppfordring til Nord-Odal kommune - Kopi av debattinnlegg
149171	Planområde Engerfjellet revidert
149177	Planområde Engerfjellet

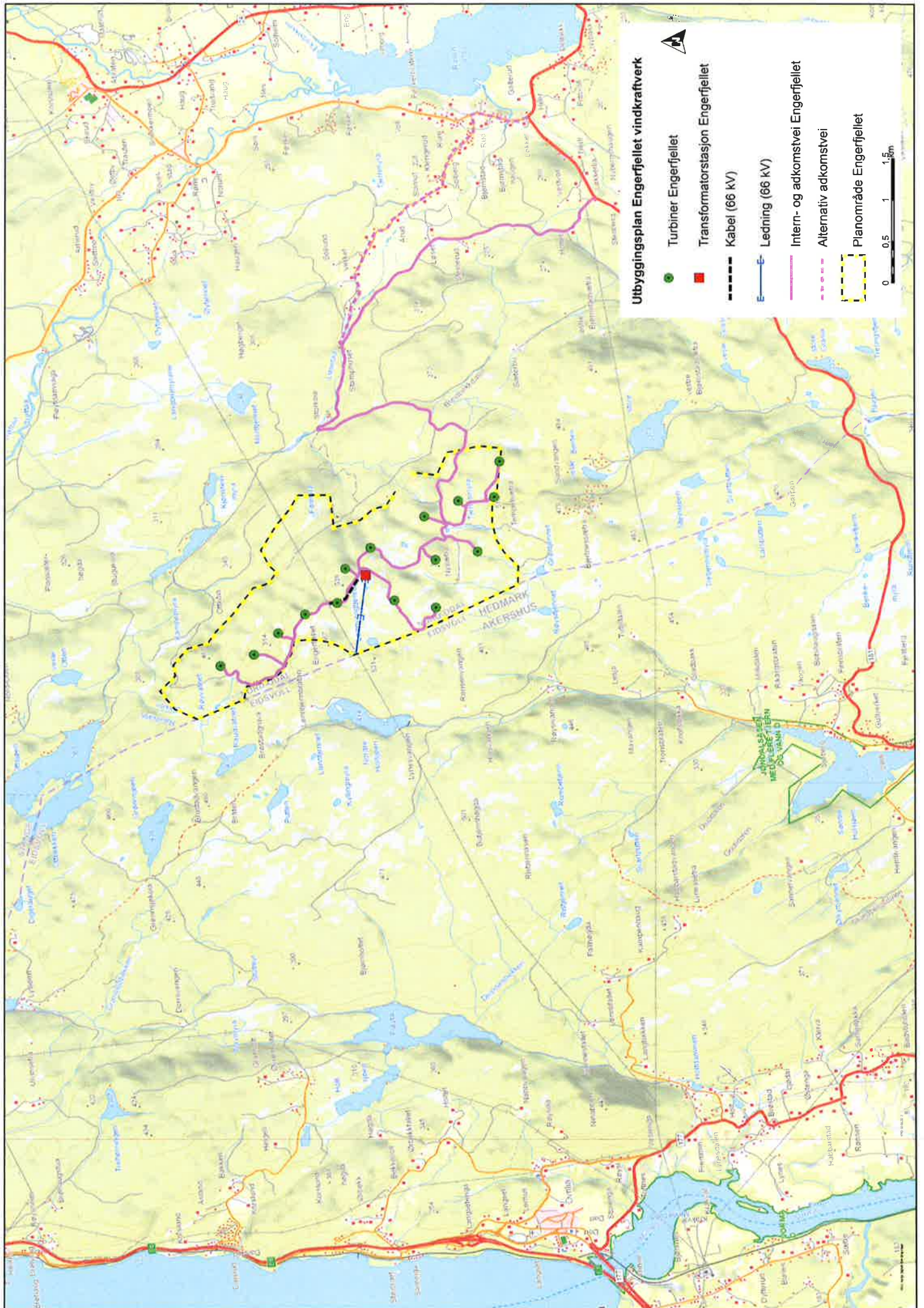

Utbyggingsplan Songkjølen vindkraftverk

- Turbiner Songkjølen
- Transformatorstasjon
- Nettilknytning Songkjølen alt. 1a (132 kV)
- Nettilknytning Songkjølen alt. 1b (132 kV)
- Intern- og adkomstvei
- - - Alternativ adkomstvei
- Planområde Songkjølen

0 0,5 1 1 km

Kilde: Norge Digitalt, Esri Bing Maps

Utbyggingsplan Engerfjellet vindkraftverk

- Turbiner Engerfjellet
- Transformatorstasjon Engerfjellet
- Kabel (66 kV)
- Ledning (66 kV)
- Intern- og adkomstvei Engerfjellet
- Alternativ adkomstvei
- Planområde Engerfjellet

Engerfjellet Planområder - alternativ

planområde med 800 m avstand til
planlagt utvidelse av Bjerten hyttefelt

Rettingheter til eksterne kartdata er erhvervet
gjennom Norge Digitalt

1:20 000 Tilpasset A3

Nedre 06.03.2014

Koord.sys.: UTM 32 - WGS84

Km 0 0.25 0.5 1

